

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 118/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 6 Tp 148/2017 z 8. decembra 2017 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 95/2017 z 28. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. februára

2018 sa [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, [REDACTED] (ďalej len „ústav na výkon väzby“), domáhal, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Tp 148/2017 z 8. decembra 2017 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 95/2017 z 28. decembra 2017.

2. Zo sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 6 Tp 148/2017 z 8. decembra 2017 bol sťažovateľ podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá mu začala plynúť 5. decembra 2017 od 5.45 h v ústave na výkon väzby. Zároveň okresný súd týmto uznesením sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

3. Uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 95/2017 z 28. decembra 2017 bola sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že nebola dôvodná.

4. Podľa sťažovateľa *„ani okresný súd ale ani sťažnostný súd sa vôbec nevyrovnali s argumentáciami sťažovateľa, ktorý jasne poukazoval na absenciu akéhokoľvek dôvodu väzby. Sťažnostný súd sa pri odôvodnení uznesenia vôbec nezaoberal konkrétnymi skutočnosťami, hoci jedine takéto skutočnosti môžu v zmysle zákona založiť dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Tr. por. Navyše, tak ako už bolo uvedené, krajský súd sa vôbec nezaoberal s väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. ani o ňom nerozhodol.“* Sťažovateľ uvádza, že *„okresný súd sa nedostatočne zaoberal existenciou väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., tieto odôvodnil len veľmi povrchno*

– prísne formalisticky, odvolal sa iba na vyšetrovací spis ČVS:PPZ-273/NKA-PZ-ZA-2017, na výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a listinné dôkazy, pričom konštatoval, že všetci obvinení mali páchať rozsiahlu trestnú činnosť po dlhšiu dobu, so značkovým nelegálnym finančným profitom, a to opakovaním činov naplňajúcich znaky rovnakej skutkovej podstaty trestného činu, a to až do ich zadržania“. Sťažovateľ sa v sťažnosti venuje podľa jeho vyjadrenia „zásadným chybám“ uznesenia o vznesení obvinenia, rozoberá v predmetnom uznesení o vznesení obvinenia skutkovú vetu, tiež „pochybné, nesprávne a nelogické vymedzenie skutkov“, právnu kvalifikáciu a „účelové nadkvalifikovanie skutkov zo strany orgánov činných v trestnom konaní“. Sťažnosť ďalej obsahuje právny názor sťažovateľa, podľa ktorého „sťažovateľ naďalej zastáva názor, že neboli a ani nie sú dané žiadne dôvody väzby, teda ani dôvody uvedené v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Tr. por.“. Sťažovateľ v sťažnosti zdôrazňuje právnu kvalifikáciu skutku, „ktorý sa sťažovateľovi kladie za vinu, t. j. aký trestný čin polícia (či prokuratúra) v skutku vidí, pričom znaky tohto trestného činu musia taktiež vyplývať z vykonaného dokazovania. Takéto postupy polície, ktorá niekedy používa metódy tzv. účelového nadkvalifikovania skutku je nutné odmietnuť, pretože takýto postup je v rozpore so zákonom. Právna kvalifikácia skutku musí totiž vyplynúť z vykonaného dokazovania a nie naopak, že najskôr sa umelo určí právna kvalifikácia (t. j. aký trestný čin mal obvinený spáchať) a potom sa tejto právnej kvalifikácii prispôbuje dokazovanie.“. Sťažovateľ upozorňuje, že „súd pri väzobnom rozhodovaní by mal preto dôsledne skúmať dosiaľ zadovážené dôkazy a na podklade nich dospieť k záveru, či vznesené obvinenie je aj naďalej dôvodné, teda či existujú dôkazy, z ktorých sa dajú vyvodiť skutkové okolnosti, ktoré sa kladú obvinenému za vinu ako aj dôsledne posúdiť, či existujú také konkrétne skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania, ktoré opodstatňujú trvanie použitej právnej kvalifikácie (teda to, či je aj naďalej opodstatnené posudzovať skutok, ktorý sa kladie obvinenému za vinu ako trestný čin uvedený v uznesení o vznesení obvinenia“. Sťažnosť je zdôvodňovaná aj tým, že „... okresný súd a následne krajský súd mali skúmať, či dôvodnosť vznesenia obvinenia existovala a trvá aj naďalej a či nedošlo k zoslabeniu dôvodov do takej miery, že by to mohlo mať za následok absenciu jedného z materiálnych predpokladov väzby“. Sťažovateľ tiež vyslovuje názor, že „dotknuté všeobecné súdy nerozhodli na základe všetkých relevantných skutkových

a právnych okolností, čím došlo k porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 dohovoru“.

5. Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„Základné právo na osobnú slobodu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, postupom a rozhodnutím (uznesením) Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.12.2017, sp. zn. 1Tpo/95/2017 v spojení s postupom a rozhodnutím – uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 08.12.2017, sp. zn. 6Tp/148/2017, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.12.2017, sp. zn. 1Tpo/95/2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 08.12.2017, sp. zn. 6Tp/148/2017, sa zrušuje.

Ústavný súd Slovenskej republiky obvineného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] prepúšťa z väzby.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré sú povinní Krajský súd v Nitre a Okresný súd Nitra vyplatiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

9. Vychádzajúc zo svojej judikatúry uvedenej v predchádzajúcom bode, vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa uznesenia okresného súdu z 8. decembra 2017 ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho základným právam a slobodám zaručeným ústavou a právam zaručeným dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí

tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

10. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 označeným uznesením krajského súdu. Pokiaľ ide o vzťah čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 označeným uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým uznesením krajského súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.

11. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („*bien-fondé*“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 6 dohovoru odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

12. Námietka porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a jeho práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru smeruje proti uzneseniu krajského

súdu sp. zn. 1 Tpo 95/2017 z 28. decembra 2017, ktorým krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa uplatnenú proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, ktorým tento vzal sťažovateľa do väzby, neprijal jeho písomný sľub a nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

13. Pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa bolo konajúcimi súdmi posudzované splnenie jednak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby. V intenciách obrany sťažovateľa oba súdy (druhostupňový súd aj odkazom na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia) k splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby poukázali na vykonané dokazovanie (najmä výsledok prehliadky iných priestorov). Podľa názoru okresného súdu a krajského súdu toto dokazovanie prezentuje dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie jedného z aspektov materiálnych podmienok väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý je trestné stíhanie vedené, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal sťažovateľ (spolu s ostatnými spoluobvinenými). V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávných podmienok väzby konajúce súdy prezentovali skutočnosti, ktoré podľa nich u sťažovateľa opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti a vylučujú možnosť náhrady väzby inými prostriedkami. V tejto súvislosti bolo poukázané na povahu a osobitné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti (organizovaný charakter vyšetrovanej trestnej činnosti, páchanie trestnej činnosti dlhšiu dobu a koordinovane, kontakty sťažovateľa v zahraničí) a tiež na dôvodné podozrenie, že bola predmetná trestná činnosť sťažovateľom páchaná v prostredí vlastnej podnikateľskej činnosti (distribúcia zakázaných látok v priestoroch a klientom fitnesscentra sťažovateľa). Súdy tiež poukázali na hrozbu uloženia vysokého trestu, ktorá je v príslušnom aktuálnom štádiu konania skutočnosťou dostačujúcou na odôvodnenie útekovvej väzby.

14. Na podklade skutočností uvedených v predchádzajúcom bode ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami, ktoré nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho väzobného rozhodnutia v spojení s odôvodnením prvostupňového

uznesenia okresného súdu o väzbe sťažovateľa relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď. Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o časť námietky sťažovateľa, a síce o namietané porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd poukazuje na bod 10 odôvodnenia tohto uznesenia a pripomína, že na prvotné štádium rozhodovania o väzbe (primáme rozhodnutie o vzatí do väzby) je aplikovateľný čl. 5 ods. 3 dohovoru, nie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzby (napr. žiadosť o prepustenie z väzby). Vzhľadom na uvedené ústavný súd posúdil námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom sťažnosti a obsahom označeného článku ako zjavne neopodstatnenú.

15. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2018